

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 912: Bồ Tát Độ Sinh, Trang Nghiêm Cõi Nước, Là Tướng Thực Hành Lục Độ

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 078)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

【Bồ Tát độ sinh, trang nghiêm cõi nước, là tướng thực hành Lục độ.

Rộng tu Lục độ, một pháp cũng không bỏ. Không dính mắc vào tướng của Lục độ, một pháp cũng không chấp. Không bỏ không chấp, mới là Bồ Tát. Nếu như thủ pháp, trụ tướng, phân biệt chấp trước, thì chẳng gọi là Bồ Tát.】

Những ý nghĩa được nói đến trong đoạn nhỏ này, hoàn toàn tương ứng với những gì Thế Tôn đã nói ở phần trước của bộ kinh này, đó là Bồ Tát nên xa lìa bốn tướng. Bồ Tát bao gồm cả người xuất gia và tại gia; nói cách khác, mỗi vị đồng tu chúng ta ai ai cũng đều có phần, cần phải trực hạ thừa đương (đảm đương gánh vác ngay lập tức), có như vậy mới không cô phụ lời chỉ dạy của Đức Phật đối với chúng ta. Bồ Tát độ chúng sinh, độ sinh chính là giúp đỡ tất cả chúng sinh phá mê khai ngộ, không được hiểu sai ý nghĩa của việc độ sinh, đó là giúp chúng sinh phá mê khai ngộ. Nghiêm độ, “nghiêm” là trang nghiêm, cũng giống như trong bài kệ hồi hướng mà hằng ngày chúng ta vẫn niệm: “Trang nghiêm Phật Tịnh độ”. Nhìn thấy chữ “độ” này, liền khiến chúng ta liên tưởng đến, đó chính là môi trường sống của chúng ta, cũng giống như mặt đất mà chúng ta đang cư trú hiện nay vậy. Và khi nhìn thấy hai chữ này, trong thời điểm hiện tại chúng ta cảm nhận đặc biệt sâu sắc. Tại vì sao? Vì mảnh đất này của chúng ta đã bị ô nhiễm vô cùng nghiêm trọng; nói cách khác, điều bức thiết cần phải làm chính là phải trang nghiêm, trang nghiêm cõi nước, thì chúng sinh mới có được một môi trường sống, một môi trường cư trú tốt đẹp, có thể thấy rằng việc trang nghiêm Tịnh độ là vô cùng quan trọng! Dùng lời hiện đại mà nói, đó chính là bảo vệ môi trường, trang nghiêm Phật Tịnh độ chính là ý nghĩa này. Phải trang nghiêm từ chỗ nào? Từ ngay nơi tâm địa của chúng ta mà trang

nghiêm. Phật trong rất nhiều kinh điển Đại thừa đã nói với chúng ta rằng, tâm tịnh thì cõi Phật tịnh; cùng chung một đạo lý ấy, ngày nay chúng ta muốn cải thiện quốc độ mà chúng ta đang sinh sống, cải thiện sự ô nhiễm của môi trường, thì cũng phải bắt đầu làm từ ngay nơi tâm địa. Trước tiên là phải xa lìa ba độc tham, sân, si; nếu như ba độc không trừ bỏ, thì chẳng thể bàn đến việc trang nghiêm cõi nước, việc độ sinh đương nhiên cũng sẽ gặp trở ngại, có thể thấy rằng độ sinh, trang nghiêm cõi nước đều phải bắt đầu từ tâm thanh tịnh. Pháp môn Tịnh tông là trực tiếp tu tâm thanh tịnh, tựa đề của kinh Vô Lượng Thọ khi nói đến cương lĩnh tu học, câu đầu tiên chính là “Thanh tịnh Bình đẳng Giác”, có thể thấy Tịnh tông tu tâm thanh tịnh là một cách vô cùng thẳng thắn, dứt khoát. Tâm thanh tịnh phải tu như thế nào? Trong “Kim Cang Bát Nhã” nói vô cùng hay, đơn giản mà cốt yếu, đó là dạy chúng ta phải lìa tướng. Lìa tướng thì tâm liền thanh tịnh, phải lìa bốn tướng, phải lìa tướng của sáu trần, phải lìa tướng của thân tâm, gọi là buông xuống tất cả thân tâm thế giới, đây chính là lìa tướng. Thực hành Lục độ chính là độ sinh, trang nghiêm cõi nước. Nếu như lìa tướng mà không độ sinh, không trang nghiêm cõi nước, thì sẽ biến thành Nhị thừa, biến thành A La Hán, Bích Chi Phật của Tiểu thừa, an trụ trong thiên chân Niết bàn, chính là nhập vào thiên chân Niết bàn của Tiểu thừa. Điều này Thế Tôn ở trong các kinh Đại thừa thường hay quở trách, thường hay trách mắng họ, cách thực hành này của họ là sai lầm.

Rộng tu Lục độ, về Lục độ ở phần trước đã giảng cho chư vị rất nhiều rồi, chỗ này sẽ không lặp lại nữa. Rộng tu chính là thời thời khắc khắc, ở mọi lúc mọi nơi, khởi tâm động niệm, lời nói việc làm, đều không lìa khỏi sáu nguyên tắc này, đây gọi là rộng tu Lục độ. Một pháp cũng không bỏ, một pháp không bỏ cũng có nghĩa là “trong cửa Phật sự, chẳng bỏ một pháp”, việc gì cũng đều làm, không có việc gì là chúng ta không làm, hơn nữa còn làm một cách nghiêm túc, làm một cách nỗ lực, làm một cách đầy trách nhiệm. Trong đời sống, trong công việc, trong giao tiếp ứng xử, rộng tu Lục độ, đây chính là không bỏ một pháp. Tuy rộng tu, nhưng tâm địa lại thanh tịnh, trong tâm đích thực không chấp trước vào một pháp nào, không dính mắc vào tướng của Lục độ, ngày ngày đều đang làm, tuy làm nhưng giống như không có chuyện gì, như vậy là rất tốt! Đây chính là đời sống của Phật Bồ Tát, đây chính là công việc của Phật Bồ Tát. Những sự giao tiếp ứng xử này của Phật Bồ Tát, các Ngài không trước tướng, bất luận là ở trong cảnh giới nào, tâm của các Ngài cũng đều thanh tịnh.

Không dính mắc vào tướng của Lục độ, một pháp cũng không chấp. Không chấp trước bất kỳ pháp nào. Không bỏ không chấp, đây chính là Trung đạo, như vậy mới gọi là Bồ Tát, mới là Bồ Tát. Không bỏ mà lại chấp trước, chớ vị phải nhớ kỹ, đó là phàm phu. Chúng ta mỗi ngày làm việc, chúng ta mỗi ngày cũng giao tiếp ứng xử, nhưng trong tâm lại so đo tính toán, phân biệt chấp trước, đây là phàm phu. Tuy không chấp trước, nhưng cái gì cũng không làm, thì đó cũng chẳng phải Bồ Tát, vẫn là phàm phu. Ở phần trước chúng ta đã từng nói qua, chúng sinh ở cõi trời Tứ Không, họ không chấp trước, thế nhưng họ cũng không làm bất cứ việc gì. Những người tu hành chứng quả kiêu này, chính là thuộc về Tiểu thừa, thông thường nói Tiểu thừa chứng được thiên chân Niết bàn, là chứng quả rồi. Phật ở trong kinh Lăng Nghiêm nói rất khó nghe, kinh Lăng Nghiêm nói thiên chân Niết bàn của Tiểu thừa đó là gì? Là “Nội thủ u nhân, do vi pháp trần phân biệt ảnh sự” (Bên trong giữ sự vắng lặng, đó vẫn chỉ là bóng dáng phân biệt của pháp trần), đây là lời phê bình của Phật Thích Ca Mâu Ni đối với những người Tiểu thừa nhập Bát Niết bàn này. Đây chính là tuy không chấp trước, nhưng họ lại không làm gì cả, cũng là một sai lầm.

Nếu như thủ pháp, trụ tướng, “thủ” (lấy, nắm giữ) và “trụ” (bám víu, an trụ) đều có ý nghĩa là chấp trước, chấp trước vào pháp, chấp trước vào tướng, phân biệt chấp trước, thì đây không phải là Bồ Tát. Đây chẳng gọi là Bồ Tát, tiêu chuẩn của Bồ Tát phải là Pháp thân Đại sĩ, từ Sơ Trụ của Viên giáo trở lên, từ Sơ Địa của Biệt giáo trở lên, Bồ Tát này là chỉ cho địa vị như vậy. Từ đó có thể biết, Bồ Tát có thủ pháp, trụ tướng hay không? Có! Ở trước địa vị này thì có, thế nhưng sự thủ và trụ của các Ngài vô cùng nhạt nhòa, không giống như phàm phu chúng ta chấp trước nặng nề như vậy, tình chấp quá nặng. Các Ngài cũng có thủ trụ, nhưng vô cùng nhạt nhòa, đây là chỗ không giống với phàm phu.